

visningsvæsenet og Justitsministeren, som ikke have sørget for i rette Tid at tilvejebringe Ro og Orden paa dette Punkt. Hvad nu angaar den almindelige Betragtning, der er fremsat her, at der ikke maa være fri Teaternæring, da man saa kan oprette mange Teatre, og Direktørerne kunne gaa fallit, og de til Teatret knyttede Folk kunne blive brødløse, og der blandt disse mange Mennesker er mange Familieforsørgere, saa synes jeg, at man med samme Ret kan sige, at der ikke maa udstedes flere Manufakturhandlerborgerskaber. Min ærede Sidemand til højre, Repræsentanten for Slagelse (Køedt), er Indehaver af en stor Manufakturforretning, som brødføder mange Mennesker, af hvilke mange sikkert ere Familieforsørgere. Nu kunde man med Hensyn til ham, saavel som f. Eks. med Hensyn til et Firma som Wessel og Vett, sige, at hvis man blev ved med at give Manufakturhandlerborgerskab til alle dem, som vilde have det, kunde Følgen blive, at min ærede Sidemand — hvad jeg meget vilde beklage og haaber ikke skal ske — kunde gaa fallit, og hele hans Personale blive brødløst, men det forekommer mig, at man vilde gøre sig latterlig, hvis man for Alvor vilde anstille denne Betragtning og paa Grundlag deraf erklære, at der nu ikke maatte gives flere saadanne Borgerskaber. Jeg ser ikke, at der er Spor af mere Børettingelse til at anstille denne Betragtning paa Teatervæsenets Omraade. Den højtærede Justitsminister sagde i Gaar med megen Forargelse, at hvis man vedtog dette Lovforslag, som her er forelagt af mig paa egne og nogle Medforslagsstilleres Vegne, vilde man ikke herefter, for at en Mand skulde kunne drive Teaternæring, kræve andet, end at han opfyldte Næringslovens almindelige Betingelser for at drive borgerlig Næring her i Landet, som ere, at han skal være raadig over sit Bo, være 25 Aar gammel og have opholdt og ernæret sig ærlig her i Landet i 5 Aar, hvis han ikke har Indfødsret. Deraf skulde man slutte, at der nu krævedes meget mere til at drive Teater. Det vilde have interesseret mig meget, hvis den højtærede Minister havde givet en Udsigt over, hvad der nu kræves for at drive Teater her i Landet. Jeg ser ikke rettere; end, at der kræves mindre hertil, end der kræves for at drive anden borgerlig Næring. Der kræves nemlig ikke, at en Mand skal opfylde Næringslovens almindelige Bestemmelser, men kun, at en Mand skal have Penge til at købe, leje eller forpagte en Bevilling. Forholdet er

jo gennemgaaende ikke det, at der gives Bevilling til en Mand, som da har Lov til drive Teater paa denne Bevilling. Nej, naar en Mand faar en Bevilling, bliver den hans Ejendomsret undergIVEN i fuldeste Maal. Han kan bruge den selv, men han kan ogsaa bortleje eller sælge den. Watts Bevilling f. Eks. tilhørte ham, hans Bo og hans Arvinger efter ham. Han solgte nu sin Bevilling for 80,000 Kr., men hvis han havde beholdt den, til han døde, og hans Dødsbo havde været insolvent, kunde hans Kreditorer have bortforpagtet Bevillingen til en eller anden Teaterdirektør og gjort sig betalt i den Forpagtningsafgift, som de fik ind. Nu har jeg haft Lejlighed til, da jeg forelagde Lovforslaget, at paavise, hvorledes det gennemgaaende ikke en Gang i Kjøbenhavn er saaledes, at de Folk, som have faaet Bevillingen, ogsaa drive Teater paa den. De have tværtimod solgt Bevillingen til andre for saadanne Summer som 80 à 100,000 Kr. Men naar vi nu gaa ud paa Landet, saa skulle de se, at der stiller Forholdet sig ikke en Smule bedre. Det er saaledes, at hverken Privilegiehaveren eller den, som har lejet eller forpagtet Bevillingen af ham, behøver at opfylde Næringslovens almindelige Betingelser for at drive borgerlig Næring. Der er for Øjeblikket 16 Selskaber, der drive Teater i Provinserne foruden Hr. Sofus Birch, der har et begrænset Privilegium paa Aarhus og vistnok et Par andre jyske Byer. Af dem, der have Bevillinger, er der kun to, der selv udnytte dem; de andre have lejet eller forpagtet dem bort til andre, som saa drive Teater. Nogle rejse paa saadanne lejede Bevillinger, andre helt uden Bevillinger. Nu skal jeg tillade mig at oplyse, hvem det er, der rejser rundt i vore Provinser og drive Teater, og paa hvis Bevillinger det sker. Der er for det første en Hr. August Rasmussen, han spiller paa en Bevilling, der tilhører Annette Schmidt. Jeg kan ikke kalde hende Frue eller Frøken, jeg ved ikke, hvilket hun er, men det er højst sandsynligt, at hun er Enke og har arvet Bevillingen efter sin Mand, thi man kan arve Bevillingerne, ligesom man kan sidde og fallere med dem; og Kreditorerne i det insolvente Dødsbo kunne gøre sig betalte deri. Hr. Rasmussen, der har lejet Bevillingen, kan vist ikke godt selv drive Teatret af forskellige økonomiske Grunde; og saa gaar det paa Tredjemands Navn; saa indviklet er det Forhold. Saa spiller Hr. Stephensen ude i Provinserne, han har en Hr. Julius Petersens Bevilling. Hr. Helsen-green er Teaterdirektør, hans Bevilling til-